

การเปรียบเทียบสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียน
ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
การประเมินศึกษาแห่งชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร องค์กรคุณภาพวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา¹
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 636 - 253 - 4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARISON OF ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE OF MATHAYOM
SUKSA THREE STUDENTS IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION AND SCHOOLS IN
THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY
PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION

Mrs. Naowarat Tongkam

คุณวิทยรพยากร
อุพางกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974 - 636 - 253 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

โดย

นางเนาวรัตน์ ทองคำ

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล

บัณฑิตวิทยาลัยฯ ลงกรณ์มหा�วิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุดวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุกี้ทรร อักษรานุเคราะห์)

นพ. อ. อ. อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล)

นพ. อ. อ. กรรมการ

(อาจารย์สุจิตรา สวัสดิวงศ์)

พิมพ์ด้นฉบับทัศน์อวิภานนิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวเพียงแผ่นเดียว

เนเวอร์ทัน ห้องถ้า : การเปรียบเทียบสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประ同胞ศึกษาแห่งชาติ(A COMPARISON OF ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE OF MATHAYOM SUKSA THREE STUDENTS IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION AND SCHOOLS IN THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION)

อ.ที่ปรึกษา : วศ.ดร.สุนิตรา อังวัฒนกุล, 144 หน้า ISBN 974-636-253-4.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านความรู้ด้านการจัดระเบียบภาษา ความรู้ด้านการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายและด้านกลไกการนำความรู้ทางภาษาไปใช้และเพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 482 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 408 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของคุณนิยมและความถูกต้องเหมาะสมในการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ก่อนนำไปทดลองใช้ 2 ครั้ง แบบสอบถามนี้มีระดับความยากง่ายระหว่าง 0.21-0.79 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21-0.67 และมีค่าความเที่ยง 0.75 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับตัวอย่างประชากรแล้วน้ำหนะแบบที่ได้มาในกระบวนการวิธีการทางสถิติ ให้การหาค่ามัชฌิเมถลกเฉลี่ย ค่ามัชฌิเมถลกเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงบานมาตรฐาน และทดสอบค่าที่ผลการวิจัยสูงได้ดังนี้

1. ค่ามัชฌิเมถลกเฉลี่ยของสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษายอดเป็นร้อยละ 50.13 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ก่อนเข้าสู่อ่อน เมื่อแยกพิจารณาตามมลพัคประจำบุคคลของสมรรถนะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารพบว่า นักเรียนมีค่ามัชฌิเมถลกเฉลี่ยของคะแนนกลไกการนำความรู้ทางภาษาไปใช้สูงสุด (ร้อยละ 56.55) รองลงมาคือ ความรู้ด้านการจัดระเบียบภาษา (ร้อยละ 55.10) และความรู้ด้านการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย (ร้อยละ 40.86) ตาม

2. ค่ามัชฌิเมถลกเฉลี่ยของสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 43.23 อยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก เมื่อแยกพิจารณาตามมลพัคประจำบุคคลของสมรรถนะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารพบว่า พนักเรียนมีค่ามัชฌิเมถลกเฉลี่ยของกลไกการนำความรู้ทางภาษาไปใช้สูงสุด (ร้อยละ 48.21) รองลงมาคือ ความรู้ด้านการจัดระเบียบภาษา (ร้อยละ 44.68) และความรู้ด้านการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย (ร้อยละ 38.50)

3. เมื่อเปรียบเทียบสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 2 สังกัด พบว่า นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีค่ามัชฌิเมถลกเฉลี่ยสูงกว่าค่ามัชฌิเมถลกเฉลี่ยของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทุนวิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ด้วยบันทึกด้วยวิทยานิพนธ์ภาษาไทยในการสอนสื่อเชิงแฝงเดียว

##C641055 : MAJOR TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

KEY WORD : ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE / MATHAYOM SUKSA THREE STUDENTS

NAOWARAT TONGKAM : A COMPARISON OF ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE OF MATHAYOM SUKSA THREE STUDENTS IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION AND SCHOOLS IN THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION. THESIS ADVISOR ASSO.PROF.SUMITRA ANGWATANAKUL,Ph.D 144 pp. ISBN 974-636-253-4

The purposes of this research were to study English communicative competence of mathayom suksa three students in the aspect of organizational knowledge, pragmatic knowledge and metacognitive strategies and to compare English communicative competence of mathayom suksa three students in schools under the jurisdiction of the Department of General Education and schools in the Expansion of Basic Education Opportunity Project. The samples were 482 students in schools under the jurisdiction of the Department of General Education and 408 students in schools in the Expansion of Basic Education Opportunity Project. The instrument used in this research was the test of English communicative competence constructed by the researcher. The test was approved its appropriateness of content and the language used by five experts before trying out twice. This test had the level of difficulty of 0.21-0.79 and the power of discrimination of 0.21-0.67 and the reliability of 0.75. The data obtained were statistically analyzed by means of arithmetic mean, the percentage of arithmetic mean scores, standard deviation and t-test.

The major results of the study were as follows:

1. The mathayom suksa three students in schools under the jurisdiction of the Department of General Education had English communicative competence with arithmetic mean scores at the percentage of 50.13 which was at the rather low level. The students had the competence in metacognitive strategies the most (56.55%), organizational knowledge secondly (55.10 %) and pragmatic knowledge the least(40.86%).
2. The mathayom suksa three students in schools in the Expansion of Basic Education Opportunity Project had English communicative competence with arithmetic mean scores at the percentage of 43.23 which was at the low level. The students had the competence in metacognitive strategies the most (48.21%), organizational knowledge secondly (44.68%) and pragmatic knowledge the least (38.50%)
3. In comparing the English communicative competence of students in both groups,it was found that those scores of students in schools under the jurisdiction of the Department of General Education were higher than those scores of the students in the Expansion of Basic Education Opportunity Project at the .01 level of significance

ภาควิชา..... มัธยมศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

พ.ศ.๒๕๖๕

สาขาวิชา..... การสอนภาษาอังกฤษ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

นาย ดร. ปัญญา

ปีการศึกษา..... ๒๕๓๙.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

นาย ดร. ปัญญา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของรองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตร วงศ์วนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาในการวิจัย ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ สุกัตรา อักษรานุเคราะห์ และอาจารย์สุจิตร สวัสดิวงศ์ ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไข ให้คำแนะนำ และเป็นคณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วงศ์ไส徭 อาจารย์แขม ลีมากุล อาจารย์เฉลิม ทองนวล อาจารย์ Michael Crabtree และ อาจารย์ ดร. จันทร์ทรงกลด คงเสนี ที่ช่วยกรุณาตรวจสอบ แก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่สนับสนุนเงินทุนสำนักหนังในการทำวิจัยครั้งนี้และ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียน ครุ อาจารย์ และนักเรียนของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง ประชากร

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่เป็นกำลังใจ และให้คำปรึกษาที่ดีตลอดมา

เนาวรัตน์ ทองคำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิจกรรมประกาย.....	๙
สารบัญตาราง.....	๙
 บทที่	
   1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
   2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	12
1. ความหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	12
2. ความเป็นมาของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	13
3. ความสำคัญของการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	14
4. รูปแบบและวิธีการขยายโอกาสทางการศึกษา.....	15
5. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียน.....	17
6. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนในโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	18
สมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	22
การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	32
กิจกรรมที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การทดสอบสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	43
1. การทดสอบสมรรถนะทางภาษาแบบรวม.....	44
2. การทดสอบสมรรถนะทางภาษาจุดข้อ ๆ	48
งานวิจัยในประเทศไทย	55
งานวิจัยต่างประเทศ	72
 3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	 75
การศึกษาเก็บคัว.....	75
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
 4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	 91
 5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	 97
สรุปผลการวิจัย.....	98
อภิปรายผลการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	100
 รายงานอ้างอิง.....	 102
ภาคผนวก.....	110
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	111
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	113
ภาคผนวก ค รายชื่อ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	118

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง ตารางแสดงจำนวนข้อสอบในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะ ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	121
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	125
ประวัติผู้เขียน.....	144

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. ตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา.....	77
2. ตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	78
3. การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	79
4. ค่ามัธยมเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่ามัธยมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ ¹ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนสมรรถนะในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา.....	92
5. ค่ามัธยมเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่ามัธยมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ ¹ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	93
6. ค่ามัธยมเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าอัตราส่วนวิกฤต (t) ในการประเมินเทียนสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนใน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	95
7. ตารางแสดงจำนวนข้อสอบในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร.....	122